

မုမာ်ဒ်န့ဒီး, Hemoglobin H (သွံ့တၢ်ဆါလၢအကဲထီၣ်ခီဖျိ တံၣ်မိၣ်ကျိၣ်ဘၣ်စ့ၤလီၤဝဲ) တၢ်ဆါမ့ၢ်မနုၤလဲၣ်.

ပုၤလၢအိၣ်ဒီး Hemoglobin H (ဖျိၣ်ထံၣ်(န)ဖဲသွံ့ဂီၤဖျါၣ်အစဲ(လ)ကျါ) တၢ်ဆါန့ၣ် အိၣ်ဒီးအ ကျဲ(န) (gene) ထဲတခါဇၢ် လၢအဒုးအိၣ်ထီၣ် အၣ်လဖၣ် ကျိၣ်ဘၣ်(န) (alpha globin) န့ၣ်လီၤ. တၢ်န့ၣ်အယိၣ်သိး, အဝဲသ့ၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ် အၣ်လဖၣ် ကလိၣ်ဘၣ်(န) (alpha globin) အနီၣ်ဂံၢ်နီၣ်ဒုး စ့ၤန့ၣ်ဒုးအညီန့ၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤဒုးစ့ၤလီၤ သွံ့ဂီၤဖျါၣ်အစဲ(လ)တဖၣ်, တၢ်သ့ၣ်ညါစ့ၤကိးဝဲဒ်အမ့ၢ် သွံ့ဂီၢ်စ့ၤတၢ်ဆါ (anemia) န့ၣ်လီၤ.

ပုၤအါဂၤလၢအိၣ်ဒီး Hemoglobin H (ဖျိၣ်ထံၣ်(န)ဖဲသွံ့ဂီၤဖျါၣ်အစဲ(လ)ကျါ) တၢ်ဆါ တအိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ တၢ် ကိတၢ်ခဲဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မာ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်လဲၣ်ဂ့ၤ, မုၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဒီး သွံ့ဂီၤဖျါၣ်အစဲ(လ)တဖၣ်စ့ၤလီၤန့ၣ်, အါတက့ၢ်အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဒီး သွံ့ဂီၢ်စ့ၤတၢ်ဆါ တဆံးတက့ၢ်ဒီးဖဲအကြး, လၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်ဘျးသး အါထီၣ်န့ၣ်လီၤ. တဘျီတခါ သွံ့ဂီၢ်စ့ၤတၢ်ဆါ နးဒိၣ်ထီၣ်သ့ မ့တမ့ၢ် ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ကိတၢ်ခဲအဂၤတဖၣ်သ့န့ၣ်လီၤ.

တၢ်လီၤကိၢ်အါန့ၣ် မၤနးဒိၣ်ထီၣ်သွံ့ဂီၢ်စ့ၤတၢ်ဆါသ့န့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်သိး, အိၣ်ဒီးကသံၣ်ဖိၣ်ဒီးကသံၣ်တနီၤနီၤ လၢအဒုးအိၣ်ထီၣ် ပုၤဆါအသွံ့ဂီၢ်စ့ၤတၢ်ဆါအါထီၣ်သ့ န့ၣ်လီၤ. ကသံၣ်ဖိၣ် ဒီးတံၣ်ပီတၢ်ဖိတၢ်လံၤတနီၤနီၤန့ၣ် တၢ်ဟံၣ်ဖျါအမံၤဖဲ လံာ် ဒုးသ့ၣ်ညါတဘျီအံၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. နကသံၣ်သရၣ် မ့တမ့ၢ် ပုၤဟ့ၣ်က့ၣ်တၢ် တဲဘၣ်န့ၣ် ကသံၣ်ဖိၣ်ဒီးကသံၣ်အဂၤတဖၣ် လၢနကြးဟးဆဲးအဂ့ၢ်သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

Hemoglobin H – Constant Spring (စၢသွံ့တၢ်ဆါလၢအကဲထီၣ်ခီဖျိ တံၣ်မိၣ်ကျိၣ်ဘၣ်(န) တမံၤအိၣ်ထီၣ်လၢသွံ့ပူၤ လၢအဒုးအိၣ်ထီၣ် သွံ့ဂီၢ်စ့ၤတၢ်ဆါ) တၢ်ဆါမ့ၢ်မနုၤလဲၣ်.

Hemoglobin H – Constant Spring (ဖျိၣ်ထံၣ်(န)ဖဲသွံ့ဂီၤဖျါၣ်အစဲ(လ)ကျါ လဲလိာ်ကွံာ်အက့ၢ်ဂီၤ) မ့ၢ်တၢ်ဆါလၢအကဲထီၣ်သးခီဖျိ အၣ်လဖၣ် ကလိၣ်ဘၣ်(န) (alpha globin) တဂၢ်ကျါအါထီၣ်အယိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤဒုးအိၣ်ထီၣ် သွံ့ဂီၤဖျါၣ်အစဲ(လ) ပံၤလီၤချ့ဒိၣ်န့ၣ်ဒီးအမၤညီန့ၣ်သး ဒီးသွံ့ဂီၤဖျါၣ်အစဲ(လ) ဖဲနီၢ်ခိမိၢ်ပုၤစ့ၤ စ့ၤလီၤစ့ၤကိးန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤဒုးကဲထီၣ် သွံ့ဂီၢ်စ့ၤတၢ်ဆါအါထီၣ်န့ၣ်နးကလံာ် န့ၣ်လီၤ. အါတက့ၢ် တၢ်ကိတၢ်ခဲအဂၤတဖၣ် ပၣ်ဃုာ်ဒီး ကမိဒိၣ်, ကလံာ်, ဒီးတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်အါထီၣ်ဝဲလၢ တၢ်ဘၣ်ကဲတၢ်ဆါဃၢ်, တၢ်ဆါဘီ, ဒီးခိၣ်ပူၤလီၤထီၣ်န့ၣ်လီၤ. အါတက့ၢ် ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တၢ်ကဘၣ်သ့ၣ် န့ၣ်အံၤတၢ်သ့ၣ်တဘျီတခါ, မ့တမ့ၢ် ထီၣ်စ့ၤကိးန့ၣ်လီၤ.

Hemoglobin H တၢ်ဆါမ့ၢ်မနုၤလဲၣ်.
 လၢကနုၢ်ပၢၢ် Hemoglobin H (ဖျိၣ်ထံၣ်(န)ဖဲသွံ့ဂီၤဖျါၣ်အစဲ(လ)ကျါ) တၢ်ဆါအဂ့ၢ်, မ့ၢ်တၢ်ဒုးန့ၣ်ပၢၢ်အါထီၣ်ဘၣ်သး ပသ့ၣ်ထံအဂ့ၢ်တဆံးတက့ၢ်စ့ၤကိးန့ၣ် လီၤ. Hemoglobin H မ့ၢ်ဝဲ အၣ်လဖၣ် သ့ၣ်လဲၣ်စ့ၤမံၤ (alpha thalassemia) အက့ၢ်ဂီၤတကလံာ်, လၢအမ့ၢ်သ့ၣ်တၢ်ဆါအတၢ်ဟံၣ်လီၤစ့ၤ. လၢအမၤဘၣ်ဒိ သွံ့ဂီၤဖျါၣ်အစဲ(လ) တၢ်ကိးဝဲလၢ တံၣ်မိၣ်ကျိၣ်ဘၣ်(န) (hemoglobin) န့ၣ်လီၤ.

တံၣ်မိၣ်ကျိၣ်ဘၣ်(န) (hemoglobin)
 သွံ့အမ့ၢ်ဒါမ့ၢ်ဝဲ တၢ်ဟံးန့ၢ် အိးစံၣ်က့ၣ် ဖဲတၢ်ကသါန့ၣ်ကလံာ်ဆူ ပသ့ၣ်ပုၤ ဒီးရၢ လီၤသးဖဲနီၢ်ခိမိၢ်ပုၤလၢအိၣ်တၢ်ဒီးတဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. သွံ့ထံအကျါတနီၤနီၤ လၢအမၤတၢ်အံၤမ့ၢ်ဝဲ သွံ့ဂီၤဖျါၣ်အစဲ(လ)န့ၣ်လီၤ. Hemoglobin မ့ၢ်ဝဲ သွံ့ဂီၤဖျါၣ်အစဲ(လ) အကျါတခါ လၢအစိာ်ဆူဝဲဒၣ် အိးစံၣ်က့ၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ် တံၣ်မိၣ်ကျိၣ်ဘၣ်(န) အကလံာ်ဝဲန့ၣ် ဒီးသန့ၤထီၣ်သးဖဲ ဖဲသ့ၣ်အ က့ၣ်(န) (genes) လၢအမၤဟံၣ်လီၤစ့ၤခီဖျိ အမိၢ်ပၢၢ်တဂၢ်စ့ၤစ့ၤအအိၣ်န့ၣ် လီၤ. က့ၣ်(န) (genes) န့ၣ်ဝဲဒၣ် တၢ်ကဘၣ်မၤကဲထီၣ် ပုၤတဂၢ်လၢအနီၢ်ခိမိၢ်ပုၤပုၤ အတၢ်လီၤဆီလိာ်သးဒ်လဲၣ် အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. က့ၣ်(န) (genes) ခဲလၢအိၣ်ဒီးအတၢ်န့ၣ် လၢအလီၤဆီလိာ်သးန့ၣ်လီၤ.

ပ က့ၣ်(န) (genes) ဟံၣ်လီၤစ့ၤ ခီဖျိပမိၢ်ပၢၢ်ခဲဂၤလိာ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ. တတံၣ်စ့ၤ ဟံၣ်ခီဖျိဝဲဒၣ် မိၢ်ပၢၢ်တဂၢ်စ့ၤစ့ၤအအိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤဝဲလၢကျဲဒ်အံၤအယိၣ် ဖဲသ့ၣ်ဒီးန့ၣ်တၢ်န့ၣ် လၢအမိၢ်ဒီးအပၢၢ်ခဲဂၤလိာ်အအိၣ် ပုၤသိးသိးန့ၣ်လီၤ. ဖဲသ့ၣ်တဂၢ်စ့ၤစ့ၤ န့ၣ်သိးဝဲဒၣ် က့ၣ်(န) (genes) လၢအပၢၢ်အအိၣ်ဒီး က့ၣ်(န) (genes) လၢအမိၢ်အအိၣ် လၢအန့ၣ်ဝဲဒၣ်နီၢ်ခိမိၢ်ပုၤ လၢအကဒုးအိၣ်ထီၣ် hemoglobin ဒ်လဲၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. အိၣ်ဒီး ဖရိၣ်ထံၣ်(န) (protein) ခံကလံာ် လၢတၢ်ထံၣ်န့ၣ်ဝဲပဲ ပုၤနီၢ်ဒိၣ်အ hemoglobin အပူၤဒ်ညီန့ၣ်အသိးလၢအမ့ၢ်— အဲ(လ)ဖါ ကလိၣ်ဘၣ်(န) (alpha globin) ဒီး ဘၣ်တၢ် ကလိၣ်ဘၣ်(န) (beta globin) န့ၣ်လီၤ. ပုၤနီၢ်ဒိၣ်အ hemoglobin ဒ်ညီန့ၣ်အသိးအိၣ်ဝဲဒီး အဲ(လ)ဖါ ကလိၣ်ဘၣ်(န) (alpha globin) 2 ခါ ဒီး ဘၣ်တၢ် ကလိၣ်ဘၣ်(န) (beta globin) 2 ခါန့ၣ်လီၤ. အၣ်လဖၣ် ကလိၣ်ဘၣ်(န) (alpha globin) ဒီးသန့ၤထီၣ်သးဖဲ က့ၣ်(န) (genes) ဖဲမၤတၢ်အ နီၣ်ဂံၢ်နီၣ်ဒုးအဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ. အါတက့ၢ်ပုၤအိၣ်ဒီး က့ၣ်(န) (genes) ဖဲမၤတၢ်လွံၤခါ လၢအဒုးအိၣ်ထီၣ် အၣ်လဖၣ် ကလိၣ်ဘၣ်(န) (alpha globin) န့ၣ်လီၤ.

အဲ(လ)ဖါ သွံ့ဂီၢ်စ့ၤ (Alpha Thalassemia) မ့ၢ်မနုၤလဲၣ်.
 အဲ(လ)ဖါ သွံ့ဂီၢ်စ့ၤ (alpha thalassemia) အိၣ်ဒီးအက့ၢ်ဂီၤတဘျီကလံာ်န့ၣ် လီၤ. တၢ်အကလံာ်လီၤဆီလိာ်သးတဖၣ်အံၤ ကဲထီၣ်သးခီဖျိ alpha globin အ က့ၣ်(န) လၢအဖဲမၤတၢ်အနီၢ်ဂံၢ်နီၣ်ဒုးန့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအ genes ဖဲမၤတၢ်ဒီးစ့ၤလီၤ, အ အဲ(လ)ဖါ သွံ့ဂီၢ်စ့ၤ (alpha thalassemia) ကမၤတၢ်ဒီးဒိၣ်ထီၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအ က့ၣ်(န) ဖဲမၤတၢ် 3 ခါန့ၣ် တၢ်ကိးဝဲလၢ ပုၤလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ဆါပနီၣ်တဖၣ် ဘၣ်ဆၣ်လဲၤခီဖျိဘၣ်ဝဲ တၢ်ဆါအပနီၣ်တဖျါ (silent carriers) န့ၣ်လီၤ. အါတက့ၢ်ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တသ့ၣ်ညါဝဲနီၣ်တဘျီလၢအအိၣ်ဒီး gene လၢအတဖဲမၤတၢ် 1 ခါန့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအိၣ်ဒီး က့ၣ်(န) ဖဲမၤတၢ် 2 ခါ အိၣ်ဒီး အဲ(လ) ဖါ သွံ့ဂီၢ်စ့ၤ (alpha thalassemia) အတၢ်လီၤဆီတမံၤမံၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအိၣ်ဒီး အဲ(လ)ဖါ သွံ့ဂီၢ်စ့ၤ (alpha thalassemia) အတၢ်လီၤဆီတမံၤမံၤ တအိၣ်ဒီးတၢ် အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အတၢ်ကိတၢ်ခဲတဖၣ်ဘၣ် ဒီးတသ့ၣ်ညါဝဲနီၣ်တဘျီလၢအအိၣ်ဒီး က့ၣ်(န) လၢအဖဲမၤတၢ်ထဲဒၣ် 2 ခါန့ၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢ က့ၣ်(န) 2 မံၤ ဒုးကဲထီၣ် alpha globin ဖရိၣ်ထံၣ်(န)လၢလၢပုၤပုၤ လၢပုၤကပုၤဒီးတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအ က့ၣ်(န) မၤတၢ်ထဲဒၣ် 1 ခါန့ၣ် အိၣ်ဒီး hemoglobin H တၢ်ဆါန့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်သိး ပုၤလၢအ က့ၣ်(န) တမၤတၢ်နီၣ်တမံၤ အိၣ်စ့ၤကိးန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဒီး alpha thalassemia ဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မာ်န့ၣ်လီၤ.

Cooley's Anemia Foundation (Cooley တၢ်ကရၢကရိဘၣ်သး သွံ့ဂီၢ်စ့ၤတၢ်ဆါ)
 330 Seventh Avenue, #200 New York, NY 10001
 (212) 279-8090 ဖဲဒီးဆူၤလံာ် (212) 279-5999

www.thalassemia.org

Hemoglobin H တၢ်ဆါမ့ၢ်မနုၤလဲၣ်.

အါတက့ၢ် တၢ်ထံၣ်ညီန့ၣ်ဝဲဒၣ် အဲ(လ)ဖါ သွံ့ဂီၢ်စ့ၤ (Alpha thalassemia) ဖဲပုၤလၢအထူထံးမ့ၢ်ဝဲ တရူး, ဖဲလဲပံး, ကျိၣ်တဲာ်, ဘၣ်ယဲန့ၣ်, ခဲၣ်ဘိဒံယါ, လီၤအိၣ်, ဒီးအ့ၤရၢထံကီၢ်အဂၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်သိး တၢ်ထံၣ်ညီန့ၣ်စ့ၤကိးဝဲပဲ ပုၤလၢအပဲလီၤစ့ၤအဖျါ, ဃုာ်ဒီးအဒိယၣ်မ့ၢ်န့ၣ်တပၤ ဒီးအဖျါအမဲရကၢဖဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်လဲၣ်ဂ့ၤ, ပုၤလၢအမ့ၢ်ကလံာ် ချဲကရူၢ်တဖုၤဂ့ၤ အိၣ်ဒီး အဲ(လ)ဖါ သွံ့ဂီၢ်စ့ၤ (alpha thalassemia) အကလံာ်သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

ယကွင်ထွဲ ယဖိဆုံးသုလကျဲဒ်လဲဉ်.

ကသံဉ်သရဉ် ဒီးပုၤမၤတၢ်ဖိဖဲ တၢ်မၤလိသ့ဉ်ပီညါလိာ်ခၢၣ်သး (hematology center) ကတၢ်ပီဉ်တဲသကိးဒီးန့ၤ လၢနကွၢ်ထွဲနဖိဆုံးအဂ့ၢ်ကတၢ်သ့ဒ်လဲဉ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ယုာ်ဒီးတၢ်ကူစါယါဘျါကြားဝဲဘၣ်ဝဲ အါတက့ၢ်ပုၤအိဉ်ဒီး hemoglobin H တၢ်ဆါ အိဉ်ဘၣ်က့ၤအတၢ်အိဉ်မုၢ်ဒ်ညါန့ၣ်အသိးသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဒ်လဲဉ်ဂ့ၢ်, ဖိသ့ဉ်လၢအိဉ်ဒီး hemoglobin H တၢ်ဆါ ဖျါလီၤကဲလၢအဘၣ်ကဲတၢ်ဆါယၢ်ညါဒိဉ်န့ၣ်ဒီးဖိသ့ဉ်အဂၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဘၣ်ကဲတၢ်ဆါယၢ်ညါတဖၣ်အံၤ ဒီးတၢ်ကိာ်ထီဉ် ဘၣ်သ့ဉ်သ့ဉ်ဒုးအိဉ်ထီဉ် သ့ဉ်ဂီၤဖျါအစဲ(လ)တဖၣ်လီၤကလဲချ့ဒိဉ်ထီဉ်, ဒီးကဲထီဉ်သ့ဉ်ဂံၢ်စၢ်တၢ်ဆါန့ၣ်လီၤ.

နဖိအတၢ်ပနီဉ်မုၢ်အိဉ်ဖျါ လၢအိဉ်ဒီးသ့ဉ်ဂံၢ်စၢ်တၢ်ဆါအပနီဉ်တဖၣ်အံၤ, ဆဲးကျိးတဲဘၣ်နကသံဉ်သရဉ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤလိသ့ဉ်ပီညါလိာ်ခၢၣ်သး တဘျီယီတက့ၢ်.

- ဖဲးဘၣ်လီၤဝါ မ့တမ့ၢ် ဖဲးဘၣ်ထီဉ်ဘီ
- မဲာ်ချ့ထီဉ်ဘီ
- လီၤဘုးလီၤတီၤနးနးကလံာ်
- ဟာဖါဆါ မ့တမ့ၢ် ချာပံဆါ
- အံဉ်ကိဉ်လိဉ်သုး
- ဆံဉ်ဘီဂီၤ

လၢတၢ်ဟးဆဲး တၢ်ကီတၢ်ခဲလၢထးတဖၣ်အဂီၢ်, ကိးတဲဘၣ်နဖိအကသံဉ်သရဉ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤလိသ့ဉ်ပီညါလိာ်ခၢၣ်သး တဘျီလၢလိာ်ဖဲ နဖိဆုံးဆါထီဉ်အါတက့ၢ်.

ပုၤလၢအိဉ်ဒီး hemoglobin H တၢ်ဆါ ကဘၣ်ဟးဆဲးကသံဉ်ဖိဉ်တနီၤနီၤ, ဟံဉ်ဃီပိးလီၤ, ဒီးတၢ်အိဉ်တၢ်အီတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. နဖိမုၢ်ဘၣ်သဂါဒီးတၢ်တဖၣ်န့ၣ်, ဒုးအိဉ်ထီဉ်အသ့ဉ်ဂံၢ်စၢ်တၢ်ဆါနးဒိဉ်ထီဉ်သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအိဉ်ဒီး hemoglobin H တၢ်ဆါအါဂၤ ဘၣ်သ့ဉ်သ့ဉ်အိ ကသံဉ်ဘၣ်တၢ်မ့ဉ် B သ့ဝဲလၢတၢ်ကိးဝဲလၢ ကသံဉ် ဖိလးအဲးဆူး န့ၣ်လီၤ. နဖိမုၢ်ဘၣ်သ့ဉ်တၢ်သ့ဉ်န့ၣ်, ဘၣ်သ့ဉ်သ့ဉ်အ ထးဂံၢ် (iron) ဖဲအပူၤ အါထီဉ်တလၢကဲဉ်ဆိးသ့ဉ်ကိးန့ၣ်လီၤ. တၢ်တဘၣ်ဒုးအိဉ်အါထီဉ်နဖိ ထးဂံၢ်ကသံဉ် (iron supplements) တမံၤလၢလိာ် မ့တမ့ၢ်ဘၣ်လၢ တၢ်မၤကွၢ်အသ့ဉ်အစၢဖျါလၢအ ထးဂံၢ်တလၢပုၤအဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ဝံသးစူၤ သမံသမိးမၤလီၤတၢ်ဒီးန တၢ်မၤလိသ့ဉ်ပီညါလိာ်ခၢၣ်သး တချးဖဲနဟ့ၣ်အိဉ်ဖိလၢ ထးဂံၢ်ကသံဉ် (iron supplements) အါတက့ၢ်.

ယဖိကြားဟး ဆုံးမန့ၤတဖၣ်လဲဉ်.

ဖဲလံာ်ကဘျးလၢလံာ်အံၤအပူၤ တၢ်ဟ်ဖျါဝဲဒၣ် ကသံဉ်ဖိဉ် ဒီးဟံဉ်ဃီပိးလီၤတဖၣ် လၢတၢ်ဘၣ်ဟးဆဲးဝဲစရီဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢစီာ်ဃုာ်တၢ်အမံၤစရီအံၤ ဖဲနလဲၤထံဉ်လီာ်ကသံဉ်သရဉ် မ့တမ့ၢ် ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူဒါးအါ ဒီးတဲဘၣ်ကသံဉ်သရဉ်လၢ နဖိအိဉ်ဒီး hemoglobin H တၢ်ဆါအဂ့ၢ်တက့ၢ်. ဒုးန့ဉ်စ့ၢ်ကိးတၢ်အမံၤစရီအံၤဒီး ပုၤဆါကသံဉ် လၢအမုၢ်ပုၤမၤပုၤန့ၣ်န့ၣ် ကသံဉ်လၢကသံဉ်သရဉ်န့ဉ်လီၤ လၢနဖိအဂီၢ်တက့ၢ်. နဖိမုၢ်တဲဘၣ်ဆိနကသံဉ်သရဉ်ဒီးဘၣ်န့ဉ် တဘၣ်ဒုးအိဉ်နကသံဉ်လၢ နပုၤန့ၣ်အါဖဲကသံဉ်ကျးတက့ၢ်.

ကသံဉ်ဖိဉ် ဒီးတၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ်လၢတၢ် ကြားဟးဆဲး

ကသံဉ်တြီဃာ်တၢ်ဆါဃာ် (SULFA DRUGS)

- ကသံဉ် Sulfacetamide (ကသံဉ်စီၤလီၤမဲာ်ချ့)
- ကသံဉ် Sulfapyridine
- ကသံဉ် Sulfasalazine
- ကသံဉ် (Salicylazosulfapyridine)
- Sulfanilamide
- ကသံဉ် Dapsone

ကသံဉ်တြီဆာ်တၢ်ညဉ်ဂံၢ်ဃာ် (ANTIMALARIALS)

- ကသံဉ် Primaquine
- ကသံဉ် Chloroquine
- ကသံဉ် Hydroxychloroquine sulfate

ကသံဉ်တြီဆာ်တၢ်ဆါဃာ်အဂၤတဖၣ် (OTHER ANTIBACTERIALS)

- ကသံဉ် Nalidixic acid (Negram)
- ကသံဉ် Nitrofurantoin
- ကသံဉ် Furazolidone
- ကသံဉ် Chloramphenicol
- ကသံဉ် Beta-amniosalicylic acid
- ကသံဉ် Ciprofloxacin
- ကသံဉ် Doxycycline

ကသံဉ်မၤကိညာ်ထီဉ်စၢ်တၢ်အဆါ (ANALGESICS)

- ကသံဉ် Aspirin*
- ကသံဉ် Phenacetin
- ကသံဉ် Acetanilide

တၢ်ပသိဉ်ဆါကသံဉ် (TUBERCULOSIS DRUGS)

- ကသံဉ် Isoniazid
- ကသံဉ် Rifampin
- ကသံဉ် Folic Acid Antagonists
- ကသံဉ် Pyrimethamine

ကသံဉ်ပိးလီၤအဂၤတဖၣ်

- ကသံဉ်မၤအါထီဉ်ထးဂံၢ်ဂံၢ်ဘါ (Iron Supplements)
- ကသံဉ်ကွၢ်ဂီၤလၢလီၤကဲာ် ဘၣ်တၢ်မ့ဉ် K (Vitamin K analogues)
- ကသံဉ် Quinidine Gluconate
- ကသံဉ် Phenazopyridine (pyridium)
- ကသံဉ်ထံ Toluidine Blue (ကသံဉ်ထံမၤအိဉ်ထီဉ်တၢ်အလွဲာ်)
- ကသံဉ်ထံ Methylene Blue (ကသံဉ်ထံမၤအိဉ်ထီဉ်တၢ်အလွဲာ်)
- Naphthalene (ဂြူး)
- Fava သဘူလါဟ့ (Fava Beans)

* (ကသံဉ် Acetaminophen တၢ်ယုထာသ့ လၢအပူၤဖျဲးဒီးတၢ်လီၤဘၣ်ယိဉ်)

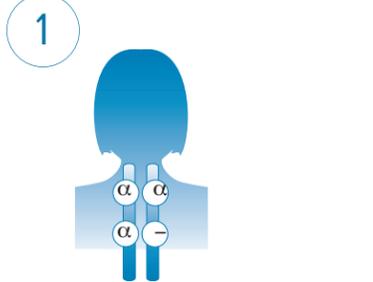
နဖိကဘၣ်ပဒုဉ်ဟးဆဲး တၢ်မၤဘုးဘၣ်ဒီး Fava သဘူလါဟ့ (Fava Beans) ဒီး ဂြူး (mothballs) န့ဉ်လီၤ. တၢ်ခဲကလုာ်အံၤ ဒုးအိဉ်ထီဉ် သ့ဉ်ဂံၢ်စၢ်တၢ်ဆါနးနးကလံာ်သ့ ဝဲန့ဉ်လီၤ. သဘူလါဟ့အဂၤတဖၣ် တၢ်ကီတၢ်ခဲတအိဉ်ဘၣ်. တၢ်ယုာ်န့ၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ကသါန့ဉ်ဘၣ်ဂြူး မၤဆူးမၤဆါနဖိ နးနးကလံာ်သ့ဝဲန့ဉ်လီၤ. ဖဲနဖိယုာ်န့ဉ်လီၤဘၣ်ဂြူးန့ဉ်, ကိးတဲဘၣ်နကသံဉ်သရဉ်တဘျီယီတက့ၢ်.

ယမ့ၢ်အိဉ်ဒီးတၢ်လီၤဘၣ်ယိဉ် လၢယဖိဆုံးအိဉ်ဒီး Hemoglobin H တၢ်ဆါန့ၣ် ယကသ့ဉ်ညါသ့ဒ်လဲဉ်.

အခိဉ်ထံးတပတီၢ်မၤဝဲ နကယုသ့ဉ်ညါ မ့ၢ်အိဉ်ဒီး အဲ(လ)ဖါသ့ဉ်ဂံၢ်စၢ် (alpha thalassaemia) တၢ်လီၤဆီတမံၤမဲာ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ယုနကသံဉ်သရဉ်လၢအကကွၢ်န့ၣ်န့ၣ် နသ့ဉ်ဂီၤဖျါအစဲ(လ)တဖၣ်အိဉ်ဆဲးဒိဉ် ဒီးအနီဉ်ဂံၢ်ထဲလဲဉ်အဂီၢ်တက့ၢ်. တၢ်သ့ဉ်တဖၣ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်ဖးကွၢ်တၢ်ခဲခါလိာ်ဒ်ညါန့ၣ်အသိး ဖဲနအိဉ်ဒီး Complete Blood Count (CBC) (တၢ်ဂံၢ်ကွၢ်သ့ဉ်အနီဉ်ဂံၢ်) အခါန့ၣ်လီၤ.

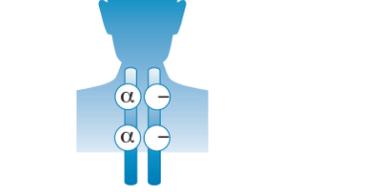
ဘၣ်သ့ဉ်သ့ဉ် နကသံဉ်သရဉ် ကယုအါထီဉ်တၢ်မၤကွၢ်လီၤဆီ, ဒ်အမ့ၢ် တၢ်မၤကွၢ်ဟ်မိဉ် ကလိဉ်ဘုဒီးလီၤသဟီဉ်ပီညါ (hemoglobin electrophoresis) ဒီး ထးဂံၢ်အပတီၢ်ဖဲ သ့ဉ်ကျါအဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

အဲ(လ)ဖါသ့ဉ်ဂံၢ်စၢ် (alpha thalassaemia) တၢ်လီၤဆီအိဉ်ဝဲဒၣ်ခဲကလုာ်-

ပုၤလၢအစီာ်ဆါတၢ်ဆါ ဘၣ်ဆဲးတတူၢ်ဘၣ်တၢ်ဆါပနီဉ်တဖၣ် (silent carriers)- တၢ်မၤသးအံၤ တဒုးအိဉ်ထီဉ် တၢ်အိဉ်ဆုဉ်အိဉ်ချ့တၢ်ကီ တၢ်ခဲတဖၣ်ဘၣ် ဒီးသ့ဒုဉ်ထံတၢ်ယုသ့ဉ်ညါတၢ်ဆါပနီဉ်ဖိဖျါ တၢ်မၤကွၢ် DNA လီၤဆီအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

2

အဲ(လ)ဖါ သ့ဉ်ဂံၢ်စၢ် (Alpha thalassaemia) တၢ်လီၤဆီတမံၤမဲာ်- အါတက့ၢ်တၢ်မၤသးအံၤ တဒုးအိဉ်ထီဉ်စၢ်ကိးတၢ်အိဉ် ဆုဉ်အိဉ်ချ့တၢ်ကီတၢ်ခဲအဂၤတဖၣ်အါန့ၣ်ဒီး သ့ဉ်ဂံၢ် စၢ်တၢ်ဆါတဆဲးတက့ၢ်လၢအကဲထီဉ်သးသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. သ့ဉ်ဂံၢ်ဖျါအစဲ(လ)တဖၣ် ဆဲးန့ၣ်ဒီးအမၤသးညါန့ၣ်လီၤ. အါတက့ၢ် ကသံဉ်သရဉ်တဖၣ်န့ၣ်ပၢၢ်ကမ့ဉ်ဝဲဒၣ် အဲ(လ) ဖါ သ့ဉ်ဂံၢ်စၢ် (alpha thalassaemia) တၢ်လီၤဆီတမံၤမဲာ် လၢသ့ဉ်ဂံၢ်စၢ် ဒီဖျါထးဂံၢ်တလၢပုၤအပနီဉ်န့ၣ်လီၤ.

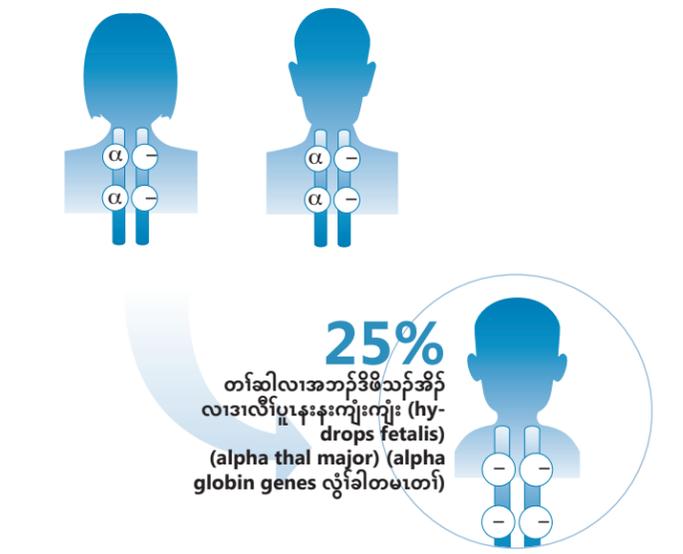
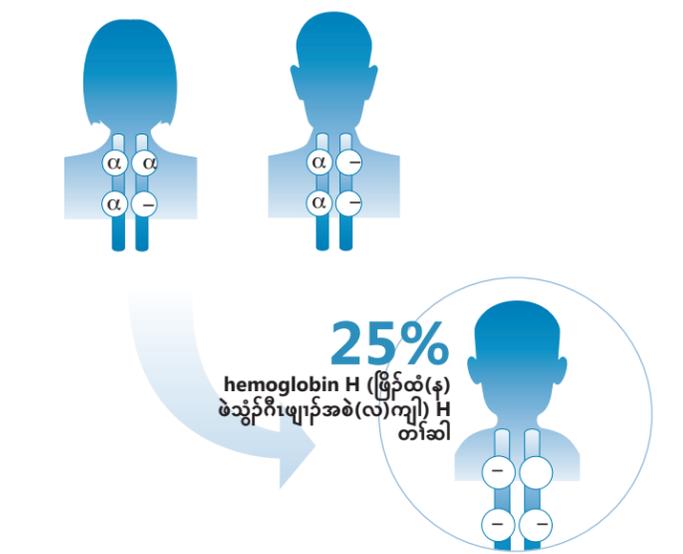
ဒုးသ့ဉ်ညါနကသံဉ်သရဉ်ဖဲ နမ့ၢ်အိဉ်ဒီး အဲ(လ)ဖါသ့ဉ်ဂံၢ်စၢ် (alpha thalassaemia) တၢ်လီၤဆီတမံၤမဲာ်အဂီၢ်တက့ၢ်. တၢ်ပီဉ်သကိး တၢ်လၢအဒီပညါကအိဉ်ဝဲလၢ နဖိ တအိဉ်ဖျါဒီးအဂီၢ်သ့ဝဲအဂီၢ်တက့ၢ်. အိဉ်ဒီးတၢ်မၤကွၢ်တဖၣ်လၢ အတဲဘၣ်န့ၣ်လၢ နဖိတအိဉ်ဖျါဒီးန့ၣ်သါဘၣ်ဝဲ ကွဲ(န) (genes) လၢနအိဉ် မ့တမ့ၢ် နဒီမါဝဲအိဉ်ဖဲလဲဉ်တခါ ဒီးအ အဲ(လ)ဖါသ့ဉ်ဂံၢ်စၢ် (alpha thalassaemia) အကလုာ်ဒ်လဲဉ်တကလုာ်အဂီၢ်သ့ဝဲန့ဉ် လီၤ. နတၢ်ပီဉ်သကိး တၢ်မၤကွၢ်သ့ဉ်တဖၣ်အဲၤအဂီၢ်ဒီး နကသံဉ်သရဉ်လၢနကသ့ဉ်ညါအါ ထီဉ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါအဂီၢ်သ့ဝဲန့ဉ်လီၤ.

လၢကသ့ဉ်ညါအါထီဉ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါဘၣ်ယး သ့ဉ်ဂံၢ်စၢ် (thalassaemia) အဂ့ၢ်, ဝံသးစူၤဆဲးကျိး- Cooley's Anemia Foundation (Cooley's Anemia တၢ်ကရၢကရီ) ဖဲ (212) 279-8090 မ့တမ့ၢ် info@thalassaemia.org နန့ဉ်လီၤကွၢ် ပပုာ်ယံၤသန့သ့စ့ၢ်ကိးဖဲ www.thalassaemia.org.

တၢ်မၤကွၢ်သ့ဉ်တဖၣ်အံၤ ကဒုးန့ဉ်နကသံဉ်သရဉ် မ့ၢ်အိဉ်ဒီးအိဉ်ဒီး အဲ(လ) ဖါသ့ဉ်ဂံၢ်စၢ် (alpha thalassaemia) အကလုာ်တၢ်လီၤဆီတမံၤမဲာ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

နမ့ၢ်အိဉ်ဒီး အဲ(လ)ဖါသ့ဉ်ဂံၢ်စၢ် (alpha thalassaemia) တၢ်လီၤဆီတမံၤမဲာ် ဒီးနဆဲးမိဉ်လၢနအိဉ်ဒီးနဖိ မ့တမ့ၢ် အိဉ်တူၢ်လီၤဒီးဟးသး, ပုၤဘၣ်ထွဲဒီးနကဘၣ်မၤကွၢ်အသး လၢမ့ၢ်အိဉ်တအိဉ်ဒီး alpha thalassaemia အကလုာ်တၢ်လီၤဆီတမံၤမဲာ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

နမ့ၢ်မၤကွၢ်သးလၢ အဲ(လ)ဖါသ့ဉ်ဂံၢ်စၢ် (alpha thalassaemia) တၢ်လီၤဆီတမံၤမဲာ်အဂီၢ် ဒီးတၢ်မ့ၢ်ထီဉ်န့ၣ်ဝဲလၢအကမ့ၢ် ပုၤန့ၣ်သါတၢ်လီၤဆီတမံၤမဲာ် (trait carrier) န့ဉ်, နဒီမါဝဲကဘၣ်မၤကွၢ်စၢ်ကိးအသးလၢ အဲ(လ)ဖါသ့ဉ်ဂံၢ်စၢ် (alpha thalassaemia) တၢ်လီၤဆီတမံၤမဲာ် အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. နဒီးနဒီမါဝဲခဲဂၤလိာ်မ့ၢ်အိဉ်ဒီး အဲ(လ)ဖါသ့ဉ်ဂံၢ်စၢ် (alpha thalassaemia) တၢ်လီၤဆီတမံၤမဲာ် ဒီးဟ်လီၤသးလၢ ကဟံးဖိန့ဉ်, နကဘၣ်ယုထံဉ်န့ၣ်တၢ်ဟ့ဉ်ကူဉ်လၢ ပုၤဟ့ဉ်ကူဉ်ဘၣ်ယးတၢ်လီၤစၢၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.